

Огляд ситуації на банківському ринку України

За період з 06.07.2015 по 12.07.2015

Основні події

- Рейтингове агентство Fitch знизило міжнародні кредитні рейтинги Приватбанку та Ощадбанку. Згідно з інформацією агентства, зниження довгострокового рейтингу в іноземній валюті відображає думку Fitch про неминучість дефолту за деякими борговими зобов'язаннями банків, що номіновані в єврооблігаціях. У той же час Fitch визнає, що банки продовжують обслуговувати інші зобов'язання, включаючи депозити клієнтів. Ми вважаємо, що обидва банки зможуть домовитися з кредиторами про реструктуризацію, запропонувавши останнім прийнятні умови продовження позик
- Укресімбанк отримав згоду кредиторів на розстрочку погашення зобов'язань зі строком погашення в 2015, 2016 і 2018 роках на загальну суму в 1,475 млрд. дол. США терміном на 7 років. Про це йдеться в повідомленні, опублікованому на офіційному сайті банківської установи в середу (08.07.2015).
- На поточний момент поки не вирішена доля Закону №1558-1 (прийнято ВРУ 02.07.2015), який зобов'язує банки реструктуризувати всі споживчі кредити, отримані для придбання будь-якого майна, без обмеження суми заборгованості, за курсом на дату укладення такого договору. Минулого тижня документ так і не було підписано Президентом; при цьому все більше депутатів готові проголосувати за скасування зазначеного документа. Також за скасування цього документа виступили ряд представників банківського сектора, НБУ і Мінфін.
- 8 липня президент підписав Закон №541-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розбудови інституціональної спроможності Національного банку України» (прийнято ВРУ 18.06.2015). Документ передбачає збільшення впливу і повноважень ради НБУ, скорочення кількості членів Правління регулятора, заборону авансового перерахування коштів до бюджету до затвердження фінансової звітності НБУ міжнародним аудитом, а також створення загальних резервів, достатніх для забезпечення діяльності Національного банку України

Нові законодавчі акти і документи НБУ

- в листі № 22-01012 / 46746 від 07.07.2015 НБУ роз'яснив можливості отримання валюти для окремих категорій громадян за експортні послуги, надані через Інтернет. Згідно з документом, як альтернатива класичного набору документів по валютному контролю (ЗЕД-договір + акт) пропонується прямий договір або публічна оферта, розміщена на сайті біржі, а також інвойс, завірений виконавцем, з посиланням на оферту і з зазначенням того, що виставлення інвойсу (або його оплата, залежно від умов), підтверджує надання послуг.
- з 07.07.2015 р набула чинності постанова НБУ № 436, відповідно до якої скасовано заборону для банків на проведення власних операцій з купівлі інвалюти протягом наступного календарного місяця у разі недотримання фінансовою установою порядку формування та збереження обов'язкових резервів за звітний період резервування. Також документ передбачає перекладання на Департамент банківського нагляду функцій з контролю за дотриманням банками нормативів обов'язкового резервування (раніше її виконували територіальні управління НБУ).

Тимчасові адміністрації та ліквідації

Регулятор, спільно з Фондом гарантування вкладів фізичних осіб (ФГВФО) здійснює активне розчищення банківської системи країни, що підтримується представниками міжнародних фінансових організацій.

Минулого тижня НБУ прийняв рішення про ліквідацію ПАТ «ОМЕГА БАНК» (Постанова №437 від 06.07.2015) в якому раніше діяла тимчасова адміністрація. Крім того, до категорії неплатоспроможних віднесені ПАТ «РАДИКАЛ БАНК» (Постанова № 452 / БТ від 09.07.2015) та ПАТ «АБ» Столичний » (Постанова № 453 від 09.07.2015). Обидва банки належать до 4 групи. З початку 2015 регулятором прийняті рішення про ліквідацію 25 банків, 20 установ віднесено до категорії неплатоспроможних. Станом на 10.07.2015 р на стадії ліквідації перебувало 49 банківських установ, ще 11 банків були визнані неплатоспроможними (діє тимчасова адміністрація).

Згідно з інформацією, розміщеною на офіційному сайті Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, в аналізованому періоді також:

- тимчасову адміністрацію в ПАТ «УКРГАЗПРОМБАНК» продовжено до 07.08.2015 (Рішення ФГВФО №126 від 06.07.2015);
- змінено режим роботи ПАТ «БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ»

Крім того, на поточному тижні закінчується термін тимчасової адміністрації в ПАТ «Банк» Київська Русь» та ПАТ «Астра Банк », що, на нашу думку, спричинить ліквідацію зазначених установ.

Грошово-кредитний ринок

Залишки на коррахунках банків дещо скоротилися порівняно з попереднім періодом, хоча дефіциту ліквідності банків не спостерігалось. Це підтверджується також значним обсягом іммобілізації вільних ресурсів за рахунок розміщення короткострокових і середньострокових депозитних сертифікатів НБУ, а також відносною стабільністю відсоткових ставок за міжбанківськими кредитами та депозитами.

Минулого тижня регулятором було залучено **15,88 млрд. грн.** за рахунок розміщення депозитних сертифікатів на строк від 7 до 30 днів; ставки залучення по даному інструменту коливалися в межах 26-27%. Крім того, **38,38 млрд. грн.** було іммобілізовано за допомогою депозитних сертифікатів овернайт (через постійно діючу лінію) за ставкою 20%.

Обсяг кредитів рефінансування, отриманих банками від НБУ, склав **84 млн. грн.** (отримали 3 банки за ставкою 33%).

Попит на рефінансування НБУ (в т.ч. стабілізаційні кредити), як і раніше, обмежується високою вартістю, а також досить жорсткими обмеженнями, що накладаються на банки-реципієнти.

Із загального обсягу ОВДП в обігу (станом на 10.07.2015 р – 490,9 млрд. грн. за сумою основного боргу) в портфелях банків перебуває **83,6 млрд. грн.**

Інструмент РЕПО під заставу ОВДП, до якого раніше активно вдавалися банки, в аналізованому періоді не використовувався, зважаючи на економічну недоцільність для банківських установ. Разом з тим, більше половини приросту ОВДП в обігу (1,4 млрд. грн. із 2,4 млрд. грн.) було акумульовано в інвестиційних портфелях банківських установ, що ставить їх в ряд найбільших власників внутрішнього державного боргу.

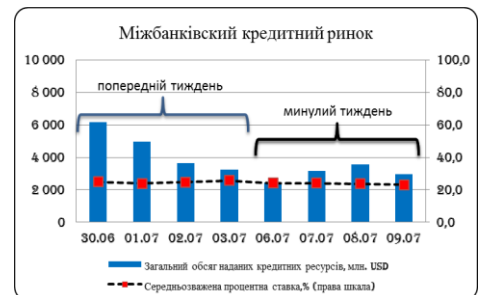
Індекс депозитних ставок, що розраховується НБУ та компанією Thomson Reuters дещо знизився (п'ятниця / п'ятниця), що могло бути наслідком певного ослаблення ажіотажу на роздрібному депозитному ринку. Крім того, минулого тижня дещо скоротилися потреби банків у додаткових коштах, акумульованих для заміщення інших ресурсів (МБК, що залучаються на початку місяця з метою поліпшення окремих показників фінансової звітності). Окремі банки також залучили додаткове довгострокове рефінансування по інших каналах, отримавши можливість дещо знизити вартість залучення на роздрібному депозитному ринку. Але зниження індексу депозитних ставок не було істотним ні за гривневими, ні за валютними депозитами фізичних осіб та коливалося в межах 0,2- 0,55 в.п.

Схожу динаміку демонстрували і процентні ставки за залученими коштами і в корпоративному сегменті, хоча діапазон скорочення був більш істотним.

Ставки за кредитами для реального сектора мали різноспрямовану динаміку, в залежності від валюти кредиту, категорії позичальників і строковості. Згідно з даними НБУ, станом на 09.07.2015:

- середня ставка за кредитами ФО в національній валюті склала 30,2%;
- середня ставка за кредитами ЮО в національній валюті склала 18,2%;
- середня ставка за кредитами ЮО в іноземній валюті склала 9,7%.

За даними компанії fipanse.ua, декларовані процентні ставки по іпотечних позиках для населення коливаються в межах 17-83%; по втокредитах - від 14,99 до 39%. Також кілька банків продовжують надавати нецільові (в т.ч. карткові) кредити для населення.

10.07.2015	UAH	USD	EUR
3 міс.	20,52	7,80	7,17
6 міс.	21,06	8,39	7,53
9 міс.	21,17	8,64	7,83
12 міс.	21,68	9,00	8,09

Станом на 09.07.2015:

- середня ставка по депозитах ФО в НВ = 21,9%;
- середня ставка по депозитах ФО в ІВ = 8,7%;
- середня ставка по депозитах ЮО в НВ = 15,1%;
- середня ставка по депозитах ФО в ІВ = 1,3%.

Валютний ринок

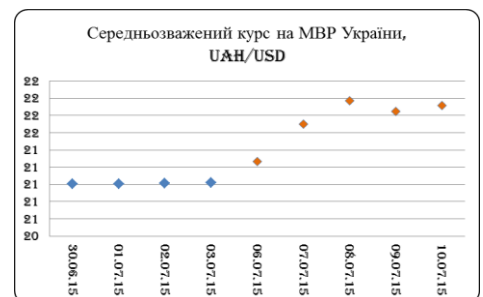
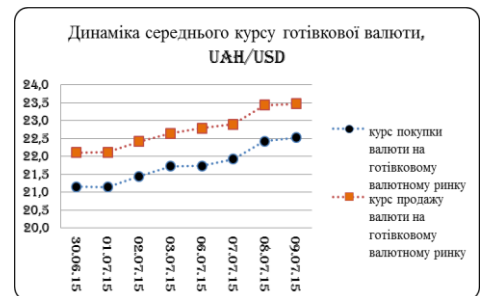
Ажіотаж на валютному ринку, що підігрівався очікуванням дефолту, трохи знизився, хоча вартість гривні все ще демонструвала тенденцію до зниження.

Курс американської валюти на готівковому та міжбанківському ринку, дещо зріс, хоча спреди в обмінних пунктах зазвичай не перевищували 4-5% (1 грн. на кожному купленому і проданому доларі США).

Варто відзначити, що незважаючи на ряд обмежень, вартість валюти в банківських обмінних пунктах та на чорному ринку (у заявках, що публікуються на профільних фінансових ресурсах фізичними особами) відрізняється несуттєво, що пояснюється тим, що маржа і так є достатньою для чорного ринку, а платоспроможний попит (не тільки бажання придбати валюту, але ще і можливість) обмежені. Виплати по депозитах вкладникам окремих проблемних банків, хоч і спровокували додатковий тиск на валютний ринок країни, не зіграли вирішальної ролі в ослабленні гривні в зазначеному періоді. Неврегульована ситуація в Греції трохи послабила інтерес населення і Євро.

У вівторок регулятор провів нараду з керівниками 40 найбільших банків, де розглядалися питання взаємодії на валютному ринку. Крім того, НБУ продовжує активно абсорбувати надмірну ліквідність у національній валюті, впливаючи таким чином на попит з боку фінансового сектора. Незважаючи на збереження більшості обмежень (ключові з яких - мінімальний розмір власної валютної позиції банків, заборона на видачу валюти з карткових рахунків, обмеження на переказ за кордон валюти, заборона на продаж валюти населенню на суму понад 3 тисяч гривень на добу) в країні зберігається певна напруженість на валютному ринку.

Можливість додаткового адміністративного регулювання і ринкової підтримки пропозиції валюти з боку регулятора досить обмежені. Але протягом поточного тижня ми не очікуємо подій, здатних істотно розгойдувати валютний ринок. Стан переговорів з реструктуризації державного боргу є важливим, але не визначальним фактором стабільності національної валюти в короткостроковому періоді. На наступному тижні стане більш зрозумілим, чи планує Україна скористатися правом на відстрочку виплат за зовнішніми боргами перед приватними кредиторами, або вдасться до інших методів.

Прогноз діапазону курсу на валютному ринку України на 13-19 липня 2015:

- USD^{мбк} = 22-24 UAH
- USD^{нал} = 23-25 UAH
- EUR^{нал} = 23-27 UAH